

Розділ 1

Організаційні питання медичного забезпечення Збройних Сил

© *Проблеми військової охорони здоров'я, 2012*
УДК 614: 356/.359 (477)

УДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ МЕДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВІЙСЬКОВИХ ЧАСТИН (З'ЄДНАНЬ) ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ НА ВОЄННИЙ ЧАС

В. О. Жаховський

Військово-медичний департамент МО України
Київ, Україна

У рамках розробки Стратегічного оборонного бюлетеня України (Концепції трансформації сектора безпеки й оборони України на період до 2021 р.) було визначено концептуальні засади формування обрису Збройних Сил (далі — ЗС) України та інших військових формувань на період до 2021 року; нові ймовірні сценарії виникнення та розвитку кризових ситуацій, що вимагають застосування (залучення) сил та засобів сектора безпеки й оборони України, завдання, умови та стандарти їх виконання; вимоги до основних можливостей сил та засобів сектора безпеки й оборони України, що вимагає удосконалення системи медичного забезпечення ЗС України відповідно до обрису ЗС України, тенденцій розвитку стратегії та тактики застосування військ, умов, що впливають на діяльність медичної служби, її завдань.

Зокрема, потребується вирішення питань удосконалення управління медичним забезпеченням на воєнний час, організації медичного забезпечення військових частин (з'єднань, об'єднань).

Необхідно зазначити, що на сьогоднішній день у медичній службі ЗС України проведені певні напрацювання з організації медичного забезпечення військових частин (з'єднань) — розроблені пропозиції до організаційно-штатних структур медичних підрозділів (частин, закладів) та принципів їх застосування.

Водночас вони потребують перегляду, який обумовлюється завданнями трансформації ЗС України з урахуванням сучасного досвіду застосування збройних сил в операціях, націленого на поліпшення медичного забезпечення військ, його стандартизацію та оптимізацію. Крім того, сучасний досвід медичного забезпечення застосування збройних сил в операціях засвідчує тенденції до скорочення термінів надання медичної допомоги окремим видів, запровадження системи ранньої спеціалізованої медичної допомоги, її ешелонування, що необхідно враховувати під час удосконалення медичного забезпечення ЗС України.

Необхідно зазначити, що організація медичного забезпечення військ у першу чергу залежить від вхідного потоку санітарних втрат. Враховуючи геополітичне розташування України, можливістю виникнення масштабних напружених воєнних конфліктів нехтувати не слід. Проведені дослідження засвідчують можливу невідповідність функціональних можливостей організаційно-штатної структури медичної роти механізованої (танкової) бригади можливому вхідному потоку санітарних втрат за умови воєнних конфліктів з приблизно однаковим потенціалом протиборчих сторін. Крім того, раніше розробка організаційно-штатних структур медичних підрозділів здійснювалася без врахування можливих втрат особового складу медичної служби.

Зарубіжний досвід показує, що у військових підрозділах типу батальйон забезпечується перша лікарська допомога в якомога стислі терміни (до 2 год.), у збройних силах деяких країн у штаті медичних пунктів батальйонів передбачено до двох лікарських посад, є відповідне майно та санітарний броньований транспорт для евакуації поранених з переднього краю; медичне забезпечення здійснюється за модульним принципом.

Широко впроваджується концепція ранньої спеціалізованої медичної допомоги, яка передбачає ефективну передевакуаційну підготовку пораненого в обсязі першої лікарської допомоги та евакуацію в спеціалізовані лікувальні заклади в стислі терміни за призначенням.

Характерними рисами лікувально-евакуаційного забезпечення військової ланки зарубіжних армій є широке застосування авіамедичної евакуації поранених з поля бою, наближення реанімаційних заходів до поля бою, забезпечення безперервності надання медичної допомоги пораненим від місця поранення до пункту призначення, а також приділення значної уваги боротьбі з бойовим стресом і

надмірною кровотечею. Це доцільно врахувати при відпрацюванні нової концепції лікувально-евакуаційного забезпечення військової ланки ЗС України.

Усе вищесказане обумовлює актуальність розробки пропозицій щодо удосконалення організації медичного забезпечення військових частин (з'єднань) ЗС України на воєнний час як початкового етапу удосконалення системи медичного забезпечення ЗС України.